

Opregte

HAARLEMSCHE

C O U R A N T

Van

6 September.

FRANKRIJK.

PARIS, 2 September. De gedeputeerden hebben de wet, waarbij de verbanning van onderscheidene personen, die eenmaal voor den dood van Lodewijk XVI hebben gestemd, en andere, wordt vernietigd, al weder met eene vrij groote meerderheid aangenomen. De heer Labbey de Pompières, die van den beginne af aan heeft verklaard, geene gelegenheid te zullen laten voorbij gaan, om bezuinigen te bevorderen, heeft geene redenen gevonden, om die lieden hunne persioenen terug te geven, doch zijne aanmerking is niet ondersteund. De beraadslagingen der kamer loopen thans vrij spoedig af.

— De Gazette beklagt zich zeer, dat het catholicismus zich thans in Frankrijk zoo vreesachtig toont; — dat reeds verscheidene bisschoppen op de vlugt zijn; dat zich nog geen prelaat in de kamer der pairs heeft laten zien; — dat de priesters zich schier niet in 't openbaar vertoonen, en dat men eene voorname kerk (St. Geneviève) aan hare bestemming heeft onttrokken, zonder dat iemand zijne stem daartegen heeft verheven.

— Heden zijn weder verklieden te hoop geloopten, welke de openbare rust bedreigen, en dit heeft, hoewel het geene gevolgen schijnt te zullen hebben, de prijzen doen dalen.

De 3 pc. zijn 73 fr. 10; nap. 70 fr. 10, en sp. renten 44½ gebleven.

NEDERLANDEN.

LUIK, 3 September. De bezetting van de citadel is door eene vrij talrijke afdeeling troepen versterkt. — De aantogt van de 13de afdeeling herwaards is echter, op last van prins Frederik, gestaakt, welke niet te min aan den in de citadel kommanderenden generaal van Boeocop last heeft gegeven, om zich, bij voorkomende omstandigheden, met de noodige standvastigheid te gedragen.

De menigte heeft dezen nacht een paar zwaardvegers-winkels geplunderd, om zich, zoo het heet, te verdedigen. Dit besluit schijnt al de gezeten burgers geene geringe ongerustheid in te boezemen; — deze begrijpen, dat die lieden dagelijks gevoed zullen dienen te worden, en hebben commissien benoemd, die geld aan de huizen ophalen, ten einde het gevorderde brood te koop en uit te deelen.

Ten platten lande verlangt men aan alle zijden wapenen. De gouverneur, de heer Sandberg, heeft bij een rondgaanden brief aangevoerd, dat men wel moest toezien, aan welke plaatsen wapenen in de stad bleef; — dat het genoegzaam is, dat de voorname ingezetenen zich van geweer voorzien, en dat in dergelijke gevallen een jagt-geweer doorgaans voldoende is.

De commissie van zekerheid heeft haar ontslag genomen, en de stedelijke regering genoegzaam in de staat te kunnen voorzien.

De commissie van Verviers heeft de inwoners op nieuw tot rust aangehoord; zij heeft getracht dezelve te doen gevoelen, dat het vernielen van werktuigen een doodsteek is voor het fabriekwezen, 't welk, zonder dezelve, de mededinging met het buitenland bij geene mogelijkheid kan volhouden, en dat uit dien hoofde dat plunderen en vernielen de armoede der werklieden zelven ten gevolge moet hebben.

Drie-en-veertig plundersaars uit Verviers zijn ten platten lande gegrepen, en aan de overheden te Luik overgegeven.

Te St. Trond heeft men weder een nieuw, namelijk een blaauw en geel vaandel opgestoken.

BRUSSEL, 3 September. Gisteren morgen heeft de commissie, welke naar 's Gravenhage tot Z. M. den Koning was afgevaardigd, aan de vergadering, door welke zij bevoegd was, verslag gegeven van hare zending. Des avonds is haar rapport openbaar aan de menigte verkondigd; hetzelfde houdt onder andere het volgende in:

„Dinsdag, op den middag, zijnde den dag na onze komst in 's Gravenhage, zijn wij bij den Koning in een gehoor toegelaten. Z. M. heeft ons met welwillendheid ontvangen, en geene bedenking gemaakt tegen het karakter, waarin wij voor hem verschenen.

Nadat wij onze schriftelijke lastgeving hadden voorgelezen, heeft Z. M. verklaard, dat het hoogst denzelfden aangenaam was, dat hij door het bijeenroepen der Staten-generaal onze wenschen was voorgekomen, als zijnde de meestenroeping het eenige wettige en zekere middel, om al de wenschen van het koninkrijk te voldoen, en om de zaken, waarover men zich beklagt, te verhelpen.

„Vervolgens overgaande tot de ontwikkeling der algemeene bedenkingen, welke wij gelast waren Z. M. voor te houden, hebben wij over de verantwoordelijkheid der ministers en hunne mede-onderteekening der staatsstukken gehandeld. De Koning heeft dienaangaande geantwoord, dat onze stellingen door de grondwet niet erkend werden; — dat zij welligt juist en zelfs heilzaam konden zijn, maar dat zij niet konden worden aangenomen, dan door middel eener verandering van de grondwet, met gemeen overleg der Staten-generaal, in dubbel en gemaak beschreven; — dat de genoemde Staten den 13den dezer buitengewoon bijeenkwamen, en dat in die zitting, zoo over dit, als over de andere punten van bezwaar, voorstellen konden gedaan worden.

„Ten aanzien van ons verlangen, dat eenige ministers en inzonderheid de heer van Maanen, mogten ontslagen worden, heeft Z. M. aangemerkt, dat de grondwet hoogst denzelfden de vrije keus zijner ministers gaf, en dat hoogst denzelfden voor het overige in dit opzigt geen besluit konde nemen, zoo lang de schijn bestond, dat hij daartoe genoodzaakt werd; — dat hoogst denzelfden de handhaving van zijn koninklijk gezag te zeer ter harte ging, dan dat hij zoude willen schijnen toe te geven, even als iemand, wien men het pistool op de borst zet.

„Met betrekking tot de vestiging van den Hoogen-raad heeft Z. M. gezegd, dat het besluit, hetwelk dien aangaande genomen was, het gevolg was van een rijp overleg, doch dat hoogst denzelfden voor het overige zich met deze aangelegenheid zoude bezig houden, en op middelen bedacht zoude zijn; om alle belangen over een te brengen.

„Op onze klachten over de ongelijke verdeling der ambten en der groote instellingen en administratien, schein Z.

M. aangedaan, en heeft hoogst denzelfden geantwoord, dat hij zich voor het overige met deze aangelegenheid zoude bezig houden, zoodra de goede orde zoude hersteld zijn. Hoogst denzelfden heeft bij die gelegenheid aangemerkt, dat het boven alles betaamde, dat de prins, aan het hoofd der troepen, binnen Brussel kwamen, ten einde alzoo den schijnbaren staat van dwang, waaraan hoogst denzelfden niet konde toegeven, zonder een verderfelijck voorbeeld voor al de andere steden des Rijks te stellen, te doen ophouden.

„Ten slotte heeft Z. M. hoogst denzelfden vurigen wensch betuigd, dat alles zich zoo spoedig mogelijk mogt schikken, en ons met veel ontroering herhaalde malen verklaard, hoe zeer hoogst denzelfden een afschrik had van bloedvergieten.

„Na een onderhoud van twee uren, hebben wij ons, op uitnodiging van Z. M., bij den minister van binnenlandsche zaken vervoegd, en met Z. E. over de onderscheidene punten, met de meeste openhartigheid, gehandeld.

„Op uitnodiging van onderscheidene leden van den staf der burgerwacht, hebben de heeren Joseph d'Hoogvorst en Gendebien zich gisteren avond, na onze terugkomst te Brussel, naar Z. K. H. den prins van Oranje begeven, en hoogst denzelfden, zoo van den uitslag onzer zending naar 's Gravenhage, als van den staat van zaken alhier ter stede berigt gegeven. De prins heeft hun verzekerd, dat hoogst denzelfden van de vergadering der commissie (die heden ochtend [den 2den] heeft plaats gehad) den besten uitslag verwachtte, en hun opgedragen, om u te zeggen, dat hoogst denzelfden zich tusschen Z. M. en de inwoners der zuidelijke gewesten stelde, en onze wenschen zoude ondersteunen, ten einde zoodra mogelijk tot den besten en volledigsten uitslag te geraken.

Dit rapport heeft de ontevredenheid en de gisting der menigte geenszins doen verminderen. Men zeide, dat het slechts onbepaalde beloften waren, waarmede men het volk trachtte te vrede te stellen, en dat het meer konde eischen.

Daarop heeft de bevelhebber der burgerwacht, des avonds ten rore, afgekondigd de navolgende proclamatie van de door den prins van Oranje benoemde commissie:

„Inwoners van Brussel. Het rapport uwer afgevaardigden geeft u de zekerheid, dat uwe wenschen en verlangens aan den Koning bekend zijn; dezelve zijn geopenbaard aan den prins van Oranje, en gij hebt de gegronde hoop, dat dezelve door Z. M. zullen worden vervuld.

„In dezen stand van zaken zult gij, vol vertrouwen op de woorden des Konings en op den steun, dien Z. K. H. u heeft toegezegd, de gevolgen daarvan met kalmte afwachten. De handhaving der rust en orde vordert echter, dat de dienst, waarmede de dappere burgerij zich heeft willen belasten, wordt voortgezet. Ten dien einde heeft men het wenschelijk geacht, dat de burgerwacht geregeld en op eenen vasten voet gebragt worde. De bevelhebber, baron d'Hoogvorst, is gemeenschappelijk met zijnen staf, met deze werkzaamheid belast; zulks moet u de verzekering geven, dat de troepen niet binnen de stad zullen komen.

„De commissie, welke niet is met het nemen van besluiten, maar met het voordragen van maatregelen, die heilzaam voor het land zijn, zal het zich eenen heiligen pligt rekenen, om alzoo voort te gaan, met Z. K. H. dat alles voor te stellen, waardoor de rust en het vertrouwen kan hersteld worden.”

(was get.) de graaf d'Urzel, president.

P. J. Stevens, secretaris.

— Heden morgen is eene deputatie van Luik alhier aangekomen, om aan de inwoners dezer stad bijstand in manschap en wapenen aan te bieden. Dezelve is met het luiksche vaandel door de stad gegaan, en met geestdrift ontvangen. Eenige duizende geweren, welke door dezelve zijn medegebragt, zullen aan de burgers, die nog niet van wapenen voorzien zijn, worden uitgedeeld.

BRUSSEL, 4 September. Gisteren morgen heeft Z. K. H. de prins van Oranje ettelijke personen op zijn paleis in een gehoor ontvangen, als onder andere de leden der tweede kamer van de Staten-generaal, die zich alhier ter stede bevinden; de leden van de door Z. K. H. benoemde commissie; de leden van den staf der burgerwacht; de afgevaardigden van al de sectien dier wacht, en de deputatie van Luik.

„Naar men verneemt, heeft Z. K. H. aan de genoemde personen gevraagd, welke hunne wenschen waren, en, volgens de dagbladen der partij, het eenparig antwoord verkregen, dat zij verlangden, dat België van Holland werd afgescheiden; op 's prinsens vraag, of zij dachten getrouw te blijven aan het regerende stamhuis, moeten allen dit bij herhaling hebben gezworen, en de stelligste verzekering hebben gegeven, dat zij zich nimmer met Frankrijk zouden vereenigen.

Ten gevolge van deze bijeenkomst en het daarin verhandelde, heeft de prins de door hoogst denzelfden benoemde commissie ontbonden, en is de volgende proclamatie uitgevaardigd:

„Inwoners van Brussel. Z. K. H. de prins van Oranje heeft ons aangeboden, om zich onverwijld naar 's Gravenhage te begeven, ten einde zelf aan Z. M. onze wenschen voor te stellen. Hij zal dezelve door al zijnen invloed ondersteunen, en men heeft alle reden om te hopen, dat dezelve ons zullen worden toegestaan.

„Dadelijk na hoogst denzelfden afreize, zullen de troepen uit Brussel vertrekken. De burgerwacht verbindt zich op hare eer, om niet te dulden, dat de dynastie veranderd worde, en om de stad en bepaaldelijk de paleizen te beschermen.”

Dit stuk voert de onderteekening van de onderscheidene bevelhebbers der burgerwacht, gelijk mede, als tegenwoordig geweest zijnde bij het opmaken van hetzelfde, van den generaal Aberson, de adjudanten van den prins, de graven G. J. en C. J. W. van Hogendorp, enz., en ook van Z. K. H. den prins van Oranje.

Behalve deze proclamatie is gisteren, door de in Brussel tegenwoordig zijnde leden van de tweede kamer der Staten-generaal, ook de navolgende proclamatie geteekend en uitgevaardigd:

„Waarde landgenooten. Wij ondergeteekenden, leden van de tweede kamer der Staten-generaal, thans te Brus-

sel tegenwoordig, zijn bij Z. K. H. den prins van Oranje geroepen, en hebben de eer gehad hoogst denzelfden met den stand der zaken en de stemming gemoederen opregtelijk en in gemoede bekend te maken.

„Wij hebben ons gemagtigd gerekend, om aan den kroonprins voor te stellen, dat het de vurigste wensch van België was, dat de zuidelijke en noordelijke provincien volkomen worden afgescheiden, zoodat geen punt van aanraking tusschen dezelve besta, dan alleen het regerende stamhuis.

„Wij hebben Z. K. H. voorgehouden, dat terwijl de gemoederen geheel werden weggesleept, het huis van Nassau geen oogenblik heeft opgehouden de eenparige wensch der Belgen te zijn; — dat bij het ophouden der moeilijkheden van den stand van zaken, en van de onmogelijkheid om onvereinigbare gevoelens, de zeden en belangen, met elkander overeen te brengen, het huis van Oranje, zich voortaan vrijelijk met onze wenschen kunnende vereenigen, op de gehechtheid en de getrouwheid van allen konde rekenen.

„Onze voorstellingen, gelijk ook die van onderscheidene bijzondere commissien, zijn gunstig opgenomen, en de kroonprins is reeds in persoon de uitdrukking onzer wenschen aan zijnen doorluchtigen vader gaan overbrengen.

„Overtuigd zijnde, waarde landgenooten, dat wij de toeken uwer gezindheden geweest zijn, en dat wij als goede en rechtschapene Belgen gehandeld hebben, brengen wij onze handeling ter uwer kennis. Hier, in uwe hoofdstad, wachten wij met vertrouwen den uitslag van uwe en onze pogingen.”

(Was get.) graaf de Colles; baron de Sécus; Barthélémy; de Langhe; C. de Brouckere; graaf Cornet de Grez.

De bladen der partij melden, dat de heer Roisin bij het opmaken van dit stuk tegenwoordig is geweest, en, in alles volkomen toegestemd heeft, doch bij de onderteekening, door eene toevallige oorzaak, afwezig was. — Ook de heer Huysmans-d'Annoeroix, heeft hetzelfde gisteren middag, na zijne komst alhier, onderteekend.

De bevelhebber der burgerwacht heeft gisteren bij eene afkondiging, de inwoners, naar aanleiding van de bovenvermelde besluiten en proclamatie, kortelijk met den stand van zaken, gelijk ook met het aanbod der inwoners van Luik, om al den gevorderden bijstand te verleenen, bekend gemaakt. Deze afkondiging eindigt aldus:

„Medeburgers laat ons rustig zijn, want wij zijn sterk, en laat ons vereenigd blijven, om onze kracht te behouden en te vermeerderen.”

— Te Leuven is het den tweeden tusschen de militairen en de burgers tot een gevecht gekomen, waarbij de eerstgenoemden zijn verdreven. Eenige dragonders hebben zich daarop van Mechelen derwaarts begeven, doch de burgers hebben den weg versperd, de wallen beklommen, en vuur gegeven. De ruitrij is daarop teruggekeerd. Men zegt, dat Z. K. H. de prins van Oranje te Vilvoorden passerende, heeft verlangd, dat 'er verder geene troepen naar Leuven zouden gezonden worden.

MAASTRICHT, 3 September. Men wacht, dat de bezetting dezer stad op 12,000 man zal worden gebragt.

's GRAVENHAGE, 4 September. Heden is Z. K. H. de prins van Oranje tamelijk onverwachts uit Brussel in deze residentie aangekomen. De ongunstige omstandigheden, onder welke Z. K. H. zich derwaarts had begeven, hadden geene geringe onrust verbreid, ten aanzien zijner persoonlijke zekerheid. Men wil, dat vooral de zucht voor het behoud der zich in Brussel bevindende getrouwe troepen, welker toestand van dag tot dag bedenkelijker werd, eene der redenen is geweest, welke den prins hebben bewogen, om zich alleen en zonder krijgslieden naar genoemde stad te begeven. De bedoelde troepen hebben, even na het vertrek des prins, Brussel verlaten, en zich bij hunne wapenbroeders te Vilvoorden gevoegd.

Ook Z. M. de Koning heeft bij gelegenheid van 's prinsens komst weder de treffendste blijken ontvangen van de toegenegenheid der bewoners dezer residentie.

„Naar men verneemt heeft Z. K. H. in den raad der ministers verslag gegeven van den staat van zaken, zoo in Brussel en in Luik, als in de zuidelijke provincien in 't algemeene, en het hem kennelijk geworden verlangen medegedeeld, dat de groote afdeelingen des Rijks, als te zeer verschillende in zeden, gebruiken en welligt ook in belangen, geenszins onder gelijke wetten mogten worden bestuurd, maar, onder eene en dezelfde dynastie, ten aanzien van het binnenlandsch bestuur, ten eenemale van elkander mogten worden afgescheiden. — Sedert eenige dagen schijnt het denkbeeld, dat het in de daad wenschelijk zoude zijn, dat deze afscheiding op eene gevoelige wijze plaats had, veld te winnen.

Her is niet gebleken, dat de heer de Stassart bij Z. M. de Koning ten gehoor is ontvangen.

's GRAVENHAGE 5 September. Heden ochtend hebben Z. M. de Koning en de prins van Oranje de godsdienstoefening bijgewoond.

— Heden is op nieuw des middags een kabinetsraad vergaderd.

Z. M. de Koning heeft heden de volgende proclamatie uitgevaardigd:

WIJ WILLEM, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

„Aan allen die deze zullen zien of hooren lezen, salut! De goddelijke Voorzienigheid, welke aan dit koninkrijk vijftien jaren van vrede met geheel Europa, inwendige orde en toenemenden voorspoed schonk, heeft onlangs twee gewesten met talloze rampen bezocht, terwijl de rust van onderscheidene bijgelegene provincien is gestoord, of bedreigd geworden.

Op het eerste berigt van die onheilen, hebben wij al aanstonds eene buitengewone bijeenroeping bevolen van de Staten-generaal, die, naar luid der grondwet, het geheele nederlandsche volk vertegenwoordigen, en zulks, ten einde met gemeen overleg van Hun Edel Mogenden, de maatregelen te beramen, welke de toestand der natie en de tegenwoordige omstandigheden vorderen.

Te gelijker tijd zijn onze bemide zonen, de prins van Oranje, en prins Frederik der Nederlanden door ons belast geworden, zich naar die gewesten te begeven, zoo

wel om met de middelen, daartoe te hunner beschikking gesteld, de personen en eigendommen te beschermen, als om zich te verzekeren van den waren staat van zaken, en ons, tot bedaring der gemoederen, de meest geschikte maatregelen voor te dragen.

Deze zending, welke volbragt is met eene menschlievendheid en edelmoedigheid, die door de natie hoog gewaardeerd zal worden, heeft ons bevestigd in de overtuiging, dat zelfs daár, waar zich de meeste onrust vertoont, de gehechtheid aan ons stamhuis en aan de nationale onafhankelijkheid blijft verzekerd en wordt verkonigd; en hoe bedroevend ook voor ons hart de omstandigheden zijn, die te onzer kennis zijn gekomen, wij missen de hoop niet, dat het ons, met den bijstand van den Almachtigen God, wiens hulp wij, in deze ernstige en treurige gesteldheid van zaken, afsmeeken, en door de medewerking van alle welgezinde en goede burgers in de onderscheidene gedeelten van het Rijk, zal mogen gelukken de orde terug te brengen, en de werking der wettige magten, mitsgaders de kracht der wetten te herstellen.

Wij rekenen daartoe op het gemeen overleg der Staten-generaal. Wij zullen hen uitnoodigen, om te overwegen, of de onheilen, waaronder het vaderland zucht, te wijten zijn aan eenig gebrek in de nationale instellingen, en of er reden zoude zijn, deze te wijzigen, en vooral ook, of de betrekkingen, door de trakaten en door de grondwet, tusschen de twee groote afdeelingen van het koninkrijk gevestigd, tot bevordering van het gemeenschappelijk belang, in vorm of in aard, zouden behooren te worden veranderd. Wij verlangen, dat die gewichtige vraagpunten met zorg en volkomene vrijheid overwogen worden; en geene opoffering zal voor ons hart te zwaar zijn, om de wenschen te vervullen, en het geluk te verzekeren van een volk, welks welzijn het voorwerp is geweest van onze teederste en bestendige zorgen.

Maar evenzeer als wij gezind zijn, om met mildheid en openhartigheid, door ruime en beslissende maatregelen, het heil des vaderlands te helpen bevorderen, even zeer is het ons stellig besluit, de wettig verkregene regten van alle de gedeelten van het koninkrijk, zonder onderscheid, te handhaven, en tot die maatregelen niet anders over te gaan, dan langs den regelmatigen weg, overkomstig den eed door ons, en aan ons afgelegd.

Nederlanders! Bewoners der verschillende streken van dit schoone land, dat meer dan eens door de goddelijke gunst en de aaneensluiting der ingezetenen is ontrukkt geworden aan de onheilen, waaraan hetzelfde ten prooi was, verbeidt alsnu, met kalmte en vertrouwen, de oplossing der gewichtige vraagpunten, welke de omstandigheden hebben doen geboren worden; — ondersteunt de pogingen van het wettig gezag tot bewaring der inwendige orde, en van de kracht der wetten, daár, waar dezelve niet zijn verstoord geworden, en tot herstel van orde en wet, daár, waar aan dezelve eenig letsel is toegebracht. Leent sterkte aan de wet, opdat wederkeerig de wet uwe bezittingen, uwe nijverheid en uwe persoonlijke veiligheid beschermde.

Dat alle verschil van meeningen verdwijne voor de toenemende gevaren eener regeringloosheid, welke zich in verschillende plaatsen onder de verschrikkelijkste gedaante vertoont, en die, zoo zij door de middelen, welke de grondwet ter beschikking der regering stelt, en door den ijver der goede burgers niet wordt voorgekomen of afgeweerd, eenen onherstelbaren slag aan het welzijn der bijzondere ingezetenen en aan den nationalen voorspoed zal toebrengen. Dat alle goede burgers zich overal afscheiden van de onruststokers, en dat hunne edele pogingen tot herstel der algemeene rust, daár, waar zij nog ieder oogenblik bedreigd wordt, eindelijk paal en perk stellende aan zoo groote rampen, de sporen zelfs daarvan eenmaal geheel mogen uitwischen.

En zal deze alomte worden afgekondigd en aangeplakt, waar zulks te doen gebruikelijk is, en voorts in het Staatsblad worden geplaatst.

Gegeven te 's Gravenhage, den 5^{den} September 1830, van onze regering het zeventiende.

(geteekend) W I L L E M.
Van wege den Koning,

(geteekend) J. G. DE MEY VAN STREEFKERK.
— Bij Z. M. besluit van den 3^{den} dezer is de heer Mr. C. F. van Maanen, onder dankbetuiging voor zijne langdurige, getrouwe en ijverige diensten eervol ontslagen uit zijne betrekking van minister van justitie, en zulks ten gevolge van het dringend verzoek, daartoe, bij herhaling, door hem gedaan, in de hoop van daardoor, in de tegenwoordige omstandigheden, tot bedaring der gemoederen en tot herstel van rust en orde bij te dragen.

HAARLEM, 5 September. Z. E. de gouverneur van Noord-Holland heeft de navolgende proclamatie uitgevaardigd:

NOORD-HOLLANDERS!
Gewichtig en bedroevend zijn de gebeurtenissen, die dezer dagen in onderscheidene steden van het zuidelijk gedeelte van dit anders zoo gelukkig en gezegend Rijk, hebben plaats gehad.

Gij allen hebt de aandoening gedeeld, welke het gevoelig hart van onzen beminden en geëerbiedigden Koning bij zulke, in de jaarboeken onzer geschiedenis schier onbekende omstandigheden heeft vervuld. Onder deze gewaarwordingen, hebt gij dag aan dag, en al meer en meer treffende bewijzen van liefde en gehechtheid aan Zr. Ms. persoon en vaderlijk bestuur gegeven. Met vertrouwen en gerustheid, hebt gij de daden uwer overigheid gadeslagen, en gij hebt u daarbij gedragen, zoo als dit aan goede en getrouwe onderdanen betaamt.

Gaat voort dus te handelen! Bevestigd orde en rust! Waakt, mogt het onverhoopt eenmaal noodig zijn, met vereenigde krachten voor het belang van eigen have en goed! Bevordert eendragt en eensgezindheid! Vertrouwt op hen, die in gezag boven u zijn gesteld, maar vertrouwt vooral op den vorst uwer keuze, op den vader des vaderlands, die u lief heeft, die weet wat u goed, nuttig en noodig is, en die u met zoo veel liefde, wijsheid en weldadigheid regeert; zoo zal het maatschappelijk geluk der brave Noord-Hollanders duurzaam verzekerd blijven, en ik zal mij gelukkig rekenen aan het hoofd van ingezetenen te staan, die ik om hunne regtschapenheid, om hunne standvastigheid in het goede, om hunne gehechtheid aan Koning en vaderland, en om zoo veel andere deugden heb leeren hoogachten, en naar waarde heb leeren schatten.

VAN TUYL.
HAARLEM, 6 September. Volgens een der luiksche dagbladen is de tijding, dat de prins Brussel had verlaten, ten einde het verlangen over te brengen, dat beide de groote afdeelingen des Rijks, onder ééne dynastie, van elkander mogten worden gescheiden, aldaar met veel genoegen vernomen, en aangemerkt, als het eenige middel, om de rust op eene duurzame wijze te herstellen.

— De berigten uit Parijs van 3 September melden, dat in Nîmes onder de bevolking en in Metz en Saarguemes onder de militairen ernstige onlusten zijn uitgebroken. — De

woelingen der werklieden boezemden daarentegen in Parijs mindere vrees in. De prijzen der fondsen waren steeds gedrukt; 3 pc. 72 fr. 95; nap. 70; sp. renten 42.

— Rusland schijnt zeer weinig gezind, om den staat van zaken in Frankrijk te erkennen.

— Den 3^{den} stonden de 3 pc. gecons. resc. te Londen 89½.

** Die HÄLFTE des im hiesigen Amte belegenen, zur Boden-schen Concursmasse gehörigen WARSINGS-VEHN'S soll im Ganzen oder in verschiedenen Parcelen subhastirt werden. Es bestehet das ganze Vehn aus 773 Diemath 249 Ruthen Moorgrundes, ist zum Theil cultivirt und mit Häusern bebaut, und auf 59240 fl. 6 st. 4½ w. Ostfr. Cour. eidlích abgeschätzt.

Die Ausbietung geschiehet am 23ten October und 23ten December 1830 auf dem hiesigen Amte, und peremtorisch am 12ten März 1831 im Wirthshause des AREND HINRICHS zu Warsingsvehn, allemal morgens 11 uhr. Taxe und Bedingungen können in der Amts-Registratur eingesehen, auch gegen die Gebühr abschriftlich mitgetheilt werden. Leer den 20ten Juli 1830.

Königlich Grossbritannisch Hannoversches Amt, PUNMEIJER. GROSS. KIRCHHOFF.

** BREDASCHE COURANT.

Door de gunstige ligging der Stad Breda, tot mededeeling der tegenwoordige belangrijke Nieuwstijdingen, laten de Uitgevers der BREDASCHE COURANT niets onbepoefd om de gebeurtenissen in het Zuiden op de spoedigste wijze mede te deelen. — Ten dien einde verschijnt hun BLAD thans ALLE DAGEN, en is bij alle Post-Kantoren en voornaamste Boekhandelaren verkrijgbaar gesteld.

** JOH. VAN DER HEY EN ZONN, Boekhandelaren te Amsterdam, berigten hiermede aan H. H. INTEEKENAREN, op het Werk van de Hoogleeraar W. A. VAN HENGEL: *Geschiedenis der zedelijke en godsdienstige beschaving van het hedendaagsche Europa*, dat het eerste gedeelte van dit Werk weldra het licht zal zien; verzoekende zij aan alle H. H. Boekhandelaren, die de namen hunner Inteekenaren nog niet hebben opgegeven, dit onverwijld te doen, ten einde dezelve op de Naamlijst der Inteekenaren te kunnen plaatsen; terwijl zij eindelijk aan de zoodanigen die nog op bovengemeld Werk mogten willen inteekenen, of verzuimd hebben dit op te geven, nog tot het einde van September daartoe gelegenheid zullen geven.

** Bij W. C. WANSLEVEN, te Zutphen, is uitgegeven en alom verzonden:

1. H. PESTALOZZI, al de Werken over het Onderwijs en Opvoeding, 6de Deel, bevattende de Getal- en Vormleer, met 5 Platen f 5:—
2. GRUBER, de Hel op Aarde, tegen *Salsman's* Hemel op Aarde, met Platen f 2:90
3. HILDEBRAND, het IJzeren Kruis of den 18^{den} October, 2 Deelen met Platen f 3:90
4. MORITS en SCHMIDT, Mythologisch Woordenboek, tweede Druk f 2:90
5. KALCKHOFF, over 's Christens Bede om vergeving der zonden f:—75
6. — over de verbastering der Nederduitsche Taal, door beschaafde Nederlanders f:—60
7. Over het Bestuur van het Onderwijs bij de aanstaande Wetgeving f:—60
8. Prof. van MONS, Bijzonderheden over de verschillende soorten van Nevel, enz., door B. MEILING f:—60
- Na de lezing van dit Stukje behoeft men niet meer te vragen wat *haarrook* zij.
9. Beschouwing waarop het voeren van den oorlog gegrond is f:—60
- Voorts wordt bij denzelven met succes gedebiteerd:
10. REHFUES, Tafereelen van Napels, waarin men al het merkwaardige van dat Land vindt opgeteekend f 1:50
11. H. VERNEDE, over de Bergpredikatie van Jezus Christus, 4 Deelen, tweede Druk f 5:—
12. RAINSFORT, St. Domingo of het Land der Zwarten in Haiti, 2 Deelen met Platen en eene Kaart f 5:—
13. D. BOMHOFF, de vervoeging der Nederduitsche Werkwoorden f:—55
14. G. J. PLANCK, Geschiedkundig Bewijs voor de Goddelijkheid des Christendoms f 2:50
- In den Recensent No. 8, en de Godgeleerde Bijdragen, is dit Werk allergegunstigst beoordeeld en aangeprezen.
15. Toilet-Geschenk voor Dames, of Handboekje voor het Schoone Geslacht; men zal zich de weinige centen aan dit Boekken besteed, niet beklagen f:—40
16. Prof. HUFELAND, Goede Raad aan Moeders over de Opvoeding der Kinderen in de eerste jaren, tweede Druk f:—75

** Bij de Boekverkoopers SCHALEKAMP en VAN DE GRAMPPEL, te Amsterdam, en A. DANCKES, te Hilversum, zal bij Inteekening worden uitgegeven: DE LANDMEETKUNDE, het Karteeren, het opwerken der Plans en het Waterpassen. In 18 Lessen zonder behulp der Wiskunde onderwezen. Een Werk geschikt voor alle klassen der Maatschappij, en onmisbaar voor Militairen, Onderwijzers, Landmeters, Wiskunstenaars, Land-Eigenaars enz., met 16 Platen en 600 Figuren, door THIOLET, Professor in de Teekenkunde aan de Koninklijke Artillerie-School te Parijs, naar de derde vermeerderde en verbeterde Druk, vertaald door J. A. BAKHOVEN. De Prijs zal bij Inteekening gesteld worden op f 3:40, buiten Inteekening f 3:90. Een Prospectus van hetzelfde is verkrijgbaar bij de voornaamste Boekhandelaren.

** Bij de Boekhandelaars VAN GULICK en HERMANS te Breda, is van de Pers gekomen, en bij de voornaamste Boekhandelaars des Rijks verkrijgbaar gesteld:

VRAAGSTUKKEN en OEFENINGEN, ter toepassing van het geleerde in de beginselen der Meekunst van S. F. La Croix, door H. STROOTMAN, Leeraar in de Wiskunde aan de Militaire Akademie te Breda; prijs f 0:60.

** Bij S. DE GREBBER, Boekverkooper in de Kalverstraat bij de Ojessluis, No. 167, te Amsterdam, zijn nog Exemplaren te bekomen van het Werk NEDERLANDSCHE BEROERTE, onder *Filips II*, op last van H. M. de Keizerin en Koningin Maria Theresia, beschreven door L. J. VAN DER VIJNCKT, in zijn leven Raadsheer in den Raad van Vlaanderen enz. enz., met de Aanteekeningen der beide onlangs verschenen Brusselsche Uitgaven, alsmede van den Nederduitschen Vertaler, in vier Deelen compleet. Dit Werk is het onpartijdigste en volledigste wat er over deze Geschiedenis voor ons Vaderland van zoo veel belang uitgegeven is, en daarom onmisbaar voor ieder Liefhebber der Vaderlandsche Geschiedenis. De weinige Exemplaren daarvoor voorhanden worden bij bovengemelde afgeleverd voor den verminderde prijs van f 12:20 in plaats van f 16:20.

** GEDACHTEN OVER DEN TOESTAND VAN HET IERVORMD CHRISTENDOM IN NEDERLAND, briefsgewijze medegedeeld; wordt heden uitgegeven bij den Boekhandelaar J. B. JULIO, te Amsterdam, prijs 20 cents. Hetzelve wordt niet in commissie verzonden maar moet voor Rekening ontboden worden.

** Bij J. P. BEEKMAN Hz., Boekverkooper in 's Hage, ziet heden het licht, en is alom verzonden: De HOOGHE RAAD VAN NEDERLAND, of eenige bedenkingen op art. 176 en 182 van de Grondwet. Prijs 80 ct. Dit belangrijke Stukje zal zeker in dezen tijd met graagte worden gelezen.

Nog ziet bij denzelven het licht. AFBEELDING VAN HET BADHUIS VAN SCHEVENING, geteekend door den Bouwmeester Goedghebner van Gent, en gegraveerd door *Oughena*.

** PHILOPAEDION; ZANGSTUKJES ten dienste der *Nederlandsche Jeugd*, (ook geschikt voor Zangscholen) door M. NUMAN; in lang 4°, eerste twaalfstal f:—60, is heden van de pers gekomen bij R. DE VRIES, Steendrukker en Uitgever te *Monnickendam*, en verder verkrijgbaar gesteld bij de Boekhandelaren *ten Brink en de Vries, M. Westerman en F. Kaal* te Amsterdam; *J. G. van Terveen* en *Zoon* te Utrecht; *J. van Balen* te Rotterdam; *C. C. van der Hoek* te Leyden; *J. Goteling Pinnis* te Haarlem; *Blussé en van Braam* te Dordrecht; *P. de Groot* te Delft; *Thierry en Mensingh* en *A. van Hoogstraten Jr.* te 's Gravenhage; *H. Palier en Zoon* te 's Bosch; *G. v. Hemsdaal* te Schiedam; *Nyhof* te Arnhem; *R. J. Schierbeek* te Groningen; *Ladenius* te Leeuwarden; *J. Vermaade* te Hoorn; *H. Coster* te Alkmaar; *G. Brouwer* te Deventer; *S. van Benthem* te Middelburg; *Brest van Kempen* te Brussel.

** Bij N. VAN DER MONDE, Boekdrukker enz. te Utrecht, ziet heden het licht en is alom verzonden:

DRIE DAGEN. — STAATKUNDIG, KRIJGSKUNDIG en ANEKDOTISCH VERHAAL der Omwenteling op den 27sten, 28sten en 29sten Julij te Parijs voorgevallen. Dit belangrijk Verhaal van een ooggetuige, hetwelk door deszelfs eenvoudigheid de waarheid kenmerkt, is voorzien van meer dan honderd Anekdoten, tijdens die Omwenteling voorgevallen, dewelken het eigenaardig karakter van het Fransche volk in een helder daglicht stelt, van dit Werkje in groot 8°, beslaande 64 paginas druks, is de prijs op niet meer dan 35 cents gesteld.

** OUD EN NIEUW OF HET ONDERHOUDENDE VEREENIGD.

Bij den Boekverkooper J. B. JULIO, te Amsterdam, is van de Pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld, 1ste Deel, 1ste Stuk van bovengemeld *Maandwerk*, hetwelk om de twee maanden zal worden vervolgd, de prijs voor eene geheele Jaargang is f 3:60. Zijnde de Inzetting bij iedere Boekhandelaar van het Rijk opengesteld, tot ultimo October 1830.

** Het grootste geschenk voor den mensch is ontegensprekelijk de gezondheid, velen zijn er die haar missen of door buitensporige natuurdrijven ondermijnd hebben, waartoe de wroeging, welke hier uit voortvloeit, niet weinig toebrengt; even als het inzien dezer ongelukkigen, dat zij dit kostbaar kleinood verloren hebben, aan de bestemming waartoe zij in de Maatschappij geroepen zijn niet kunnen voldoen, en daar echter het hooplooze hunner toestand kan weggenomen worden, bieden zich hertoe twee bijzonder geschikte Werken aan, als daar zijn TISSOT'S *belangrijke Raad voor Ouders en Opzieters van Kinderen van beide Kuntte*, aangaande de *Kenmerken, Oorzaken van het ONANISMUS of de ZELF-BEVLEKKING*, verbeterd door H. J. SCHOUTEN, f 2:20, als ook ERNSTIGE RAAD en WAARSCHUWING of NOOD- en HULPBOEKJE voor allen die door onvoorzichtigheid in het mingenot of ONANISMUS zijn buitensporig geweest, en hunne verlorene krachten en gezondheid wenschen te herstellen, door H. J. SCHOUTEN, Med. Doct. te Amsterdam, f 2:30; kunnende zij die hulp begeeren en wenschen te herstellen, zich adresseren aan gemelden Dr. Schouten, te Amsterdam, of van denzelven ontbieden de Geneesmiddelen waarvan in beide Werken gesproken wordt, zijnde deze Middelen door eene ondervinding van meer dan eene halve Eeuw algemeen beroemd, om de verzwakking, de weinige opwekbaarheid, de onmagt der deelen geheel te herstellen, even als zij het gansche gestel veerkracht bijzetten, en alle natuurlijke verrigtingen tevens bevorderen. Brieven franco. — Wordende deze beide Werken afgeleverd te Amsterdam bij L. van Es; Rotterdam, van Baalen; 's Hage, van Weelden, de Visser; Utrecht, van Terveen; Dordrecht, de Vos en Co., Bonten; Middelburg, Schusters, van Benthem, en alom.

** Bij JOH. NOMAN en ZONN, Boekhandelaars te Zalt-Bommel, is op heden van de pers gekomen, en alom verzonden:

I. HOOGVLIET, (J. M.) Gymn. Rector te Delft, *Handleiding bij het lezen der Schriften*, van C. JULIUS CÆSAR, gr. 8°. f 1:80.

Alsmede aan H. H. Inteekenaren II. Het tweede Deel van: J. F. MARTINET, het VADERLAND, en het VEREENIGD NEDERLAND, thans uitgegeven onder den Titel van: *Aardrijks- en Geschiedkundige Beschrijving der 17 Provinciën, en het Groot-Hertogdom Luxemburg*, met Kaarten en Platen, gr. 8°. f 1:80. Idem op velin papier f 2:50.

Voor als nog wordt er gelegenheid gegeven om op dit Werk inteekenen, en bij voortdurende ondervinding de Uitgevers nog dagelijks de toenemende deelneming, in deze voor ieder Liefhebber der Vaderlandsche Geschiedenis belangrijke onderneming.

Het eerste Deel dezès Werks is in alle Boekwinkels verkrijgbaar gesteld, het 2de Deel word echter niet in Commissie verzonden, maar moet voor rekening ontboden worden.

** HEDEN is bij G. J. A. BEIJERINCK, Boekverkooper op den Nicuwendijk, No. 19, te Amsterdam, van de Pers gekomen en alom verzonden:

- I. Godsdienstige Voorlezingen voor Jonge Leden, ter voorbereiding tot het afleggen hunner Christelijke Geloofs-Belijdenis, door Mevr. A. B. VAN MEERTEN, in gr. 8°, f 2:40.
- II. Reis naar de Eilanden der Zuidzee, gedurende de jaren 1827 en 1828, behelzende het verslag der ontdekking van het lot van DE LA PÉROUSE, door P. DILLON, in groot 8°, 2de en laatste Deel, met Platen en eene Kaart, f 3:60.
- III. Gedenkschriften van CONSTANT, eersten Kamerlid van des Keizers, aangaande het Huisselijk Leven van Napoleon, zijn Huisgezin en zijn Hofstaat, 1ste Deel, in gr. 8°, f 2:40.
- IV. De Menschen-vriend, Tijdschrift voor algemeene Weldadigheid en Volksbeschaving, No. 1, in groot 8°. NB. Vier Stukken zullen één Deel uitmaken, waarvan de prijs niet hooger zal zijn dan f 3:60.
- V. Eerste Handleiding tot de Aardrijkskunde van Nederlandsch Indie, met een beknopt overzicht der voornaamste Britsche en andere Bezettingen in Oost-Indië, voor Scholen, door J. OLIVIER 12, met eene Kaart, f:—65.
- VI. Mr. ROBIDE VAN DER AA, *Euphrosina*, No. 2. Zes Drie-stemmige Lieder voor de Nederlandsche Jeugd, in lang 4°. f:—75.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHFDE en ZONEN.